

STUDENTEN-WEEKBLAD

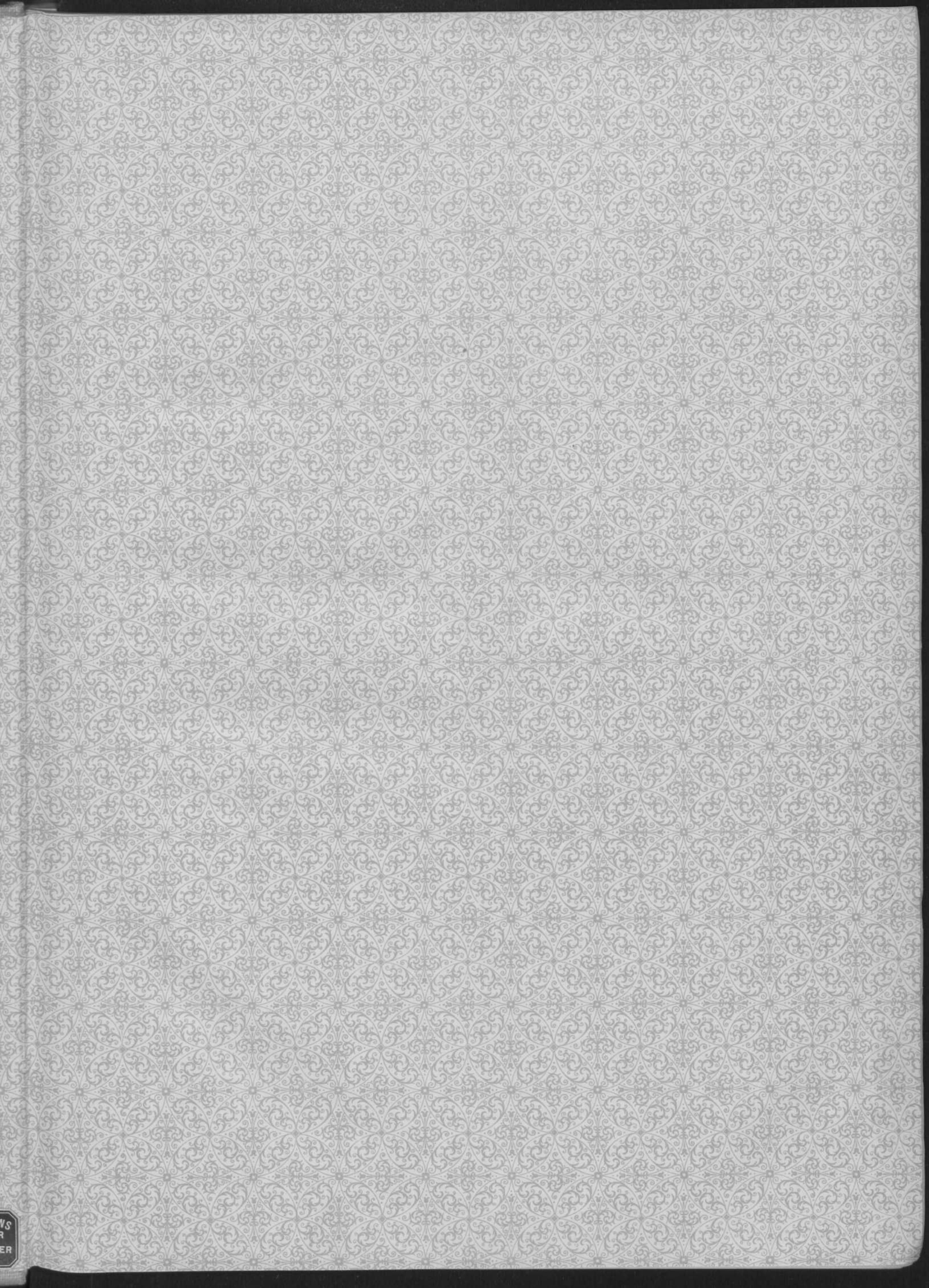

JAARGANG X

00

V.V.
K. 83
Pl. A

S.P.A. KOUMANS
BOEKBINDER
EN
KARTONWERKER
DELFT

Doc 2131

STUDENTEN WEEKBLAD

10^e Jaargang.
No. 1.

HOOFDREDACTEUR: CH. E. DUTILH.
REDACTEUREN: A. E. M. J. HANLO, G. P. NIJHOFF,
R. A. D. CORT VAN DER LINDEN.

Donderdag
3 Oct. '07.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. W. W. W. W.
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen voor Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: Oude Delft 210.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 8 October, des middags om 4 uur.

Inhoud.

Studiebelangen.
Zullen wij een Sportterrein krijgen?
Prof. Hoogewerff's overdrachtsrede.
Nog eens de Kroegverbouwing, door G. N.
De wereld om, VIII, door J. W. G. J. Hz.
Rede van Prof. Dr. H. G. Jonker.
Opmerkingen over de Week.
Ingezonden. De Haagsche politie, door v. H.
Het nut van de kennis der Spaansche taal voor Ingenieurs.
Berichten en mededeelingen.
Boekaankondiging.
Ontvangen boeken.
Agenda.
Bijlagen.

Studiebelangen.

De Centrale Commissie voor de Studiebelangen heeft aan Prof. Dr. S. Hoogewerff op den dag van zijn aftreden als Rector-Magnificus der Technische Hoogeschool het volgende schrijven gericht:

Delft, 30 September 1907.

Hooggeleerde Heer.

De Centrale Commissie voor de Studiebelangen acht het een groot voorrecht zich door middel van dit schrijven tot U te kunnen richten, teneinde uiting te geven aan de gevoelens en gedachten, die haar vervullen op den dag, dat Gij aftreedt als Rector-Magnificus der Technische Hoogeschool.

Straks zullen wij door U hooren schilderen de lotgevallen der Hoogeschool in de twee eerste jaren van haar bestaan en Gij zult dat niet kunnen doen zonder U daarbij te herinneren, welk een grooten invloed Gijzelf op die gebeurtenissen hebt gehad.

Met bijzondere voldoening zult Gij terugzien op datgene, wat door Uw werken is tot stand gekomen, het zal U verblijden vast te stellen, dat vele Uwer wenschen werkelijkheid zijn geworden, al zullen U ook somtijds teleurstellingen niet zijn gespaard bij Uw pogen de belangen der aan Uwe zorgen toevertrouwde instelling voor te staan.

Er is echter een belangrijk iets, waaromtrent Gij Uzelf onmogelijk een volledig beeld kunt vormen en dat is de groote waardeering, die Uw optreden als Rector-Magnificus bij de ingeschrevenen aan de Technische Hoogeschool heeft gevonden. Wilt ons toestaan hier een woord aan te wijden. Wij achten ons daartoe aangewezen, dank zij de kennis, die wij, door onze nauwe betrekkingen tot alle ingeschrevenen hebben, van hetgeen er onder hen omgaat en dank zij den invloed, die Uwe houding juist tegenover ons en tegenover onze onmiddellijke voorgangers op die waardeering heeft gehad.

Allereerst herinneren wij ons dan de dagen van Januari en Februari 1906, toen er vele bijeenkomsten onder verschillende groepen van ingeschrevenen werden gehouden,

teneinde eene organisatie in het leven te roepen, die in staat zou zijn voortaan de belangen van alle studeerenden op eene krachtige doeltreffende wijze te behartigen. Groot was de belangstelling, waarin deze samenkomsten zich mochten verheugen, tengevolge van een vrij algemeen heerschende geest van ontevredenheid over het uitblijven van inlichtingen, betreffende de regeling der op handen zijnde examens aan de Technische Hoogeschool, nog vermeerderd door den vrees, dat enkele bepalingen van Koninklijke Besluiten de hier gehuldigde en zoo hoog gestelde vrijheid van studie in gevaar konden brengen. Gebeurde het soms, dat door de woorden van een spreker eene te groote opgewondenheid zich van de vergadering zou gaan meester maken, dan werd op treffende wijze de rust dadelijk weder hersteld door er op te wijzen, hoe Uw loopbaan als Hoogleraar te Delft ons vertrouwen kon doen stellen in de wijze, waarop door den Rector-Magnificus rekening zou gehouden worden met de belangen en wenschen der studeerenden.

Ditzelfde vertrouwen was het, dat de Centrale Commissie benoemd door de vergadering van 700 ingeschrevenen, er van deed afzien verdere stappen te doen tot het verkrijgen dier inlichtingen, nadat de commissie door U op de hoogte was gesteld van den gang van zaken.

Van dat eerste oogenblik af hebt Gij de Centrale Commissie bewezen hoe vruchtbaar een onderhoud met U kon zijn en daarom werd het door haar op zeer hoogen prijs gesteld alle zaken, die zij krachtens haar opdracht meende ter hand te moeten nemen, voor zoover die zich daartoe ook maar eenigszins leenden, met U te bespreken.

Overschatten wij de waarde van eene dergelijke gedachtenwisseling, wanneer wij zeggen, dat zij de hechtste waarborg is om te verhinderen, dat het optreden der studenten geen verkeerden invloed heeft?

Moeten wij niet erkennen, dat wij over vele zaken niet of verkeerd zijn ingelicht en dit eene schadelijke inmenging tengevolge zou kunnen hebben, indien wij niet in de gelegenheid waren bij een bij uitstek bevoegd en vertrouwen wekkend persoon ons licht op te steken? Gij zijt voor de inmiddels afgetreden en voor de huidige Centrale Commissie deze lichtbron geweest en wij zijn er U grooten dank voor verschuldigd.

Moge Uwe opvolgers U hierin evenaren!

Wij achten het overbodig hier afzonderlijk de feiten op te sommen, waar Uw helder oordeel en Uwe duidelijke, onpartijdige uiteenzetting hunnen invloed ten goede uitoefenden, zij zijn zoowel U als aan de Centrale Commissie bekend; met het bovenstaande meenen wij duidelijk genoeg in het licht te hebben gesteld, waarop wij doelen, wanneer wij U den dank overbrengen der ingeschrevenen aan de Technische Hoogeschool in het algemeen en der Centrale Commissie in het bijzonder voor hetgeen Gij als Rector-Magnificus hebt gedaan. Zal onze Hoogeschool zich ontwikkelen tot hetgeen wij allen hopen, zal de goede naam, waarin zij zich reeds verheugt, een nog schooner klank krijgen, dan zal men U daarbij steeds in dankbare herinnering gedenken!

Ten slotte vertrouwen wij op Uwe goedkeuring te mogen rekenen, indien wij dit schrijven publiceeren in het Studenten Weekblad. Waar wij niet alleen de gevoelens der Centrale Commissie, maar ook die van alle ingeschrevenen hebben willen vertolken, stellen wij er prijs op hen in

kennis te stellen met de wijze, waarop wij dit hebben gedaan.

Zoo brengen wij U thans een afscheidsgroet, terwijl wij den innigen wensch uitspreken, dat het U gegeven moge zijn in Uwe nieuwe woonplaats den rust en de voldoening te vinden, die Gij daar zoekt.

Met de meeste hoogachting hebben wij de eer te zijn,

DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE
STUDIEBELANGEN.

Zullen wij een Sportterrein krijgen?

EEN VRAAG GERICHT TOT ALLE CORPSLEDEN.

Wij zijn trots op ons Corps, vol hoop wachten wij op hetgeen de Lustrumweek ons voor schoons zal brengen, wij genieten wanneer we de Societeit binnentreden en bedenken, dat dit ons eigen huis is, wij verkondigen luide de overwinningen van Laga en wat al niet meer — er is echter iets dat wij missen, dat wij tevergeefs zoeken in onze anders zoo fiere en gezellige studentenmaatschappij n.m. een goede gelegenheid om in het open veld frissche lucht te happen bij edel voetbal, hockey of lawntennis spel.

Hoevele klachten zijn hier al niet over geuit, wie heeft al niet eens een poging gewaagd aan deze wantoestand een einde te maken! Een commissie is er zelfs geweest die gezocht heeft naar terreinen, maar die zich tenslotte weer oploste in het niet, toen bleek, dat de grondeigenaren geen lust hadden hun bezit in andere handen over te laten gaan.

En zie — spottend met het werken der commissie, doemt er plotseling een gelegenheid op! Een bouwmaatschappij is bereid grond af te staan tegen vergoeding van f 1,— de vierkante Meter. Zeker niet te veel wanneer men bedenkt dat het terrein hoog gelegen is, uitziet over verre weiden naar het Westland en vrij is van onaangename fabrieksgeuren. Men komt er door op de Parallelweg het laantje van „Vollering” in te slaan.

Ondergeteekenden willen een poging wagen deze schoone velden, wij kunnen 2 Hectaren krijgen, open te houden voor de Deltsche studenten, indien althans mocht blijken, dat zij enthousiast zijn voor het plan.

Zij stellen zich voor, dat er in de eerste plaats een voetbal-, tevens hockeyveld van 100 bij 50 M. kan aangelegd worden, voorts 4 tennisbanen elk 50 bij 25 M., wordt er dan nog een ruimte openhouden van 100 bij 20 M. voor een tribune en kleedlokaal dan zou totaal 1,2 Hectare noodig zijn. De bouwonderneming is bereid dadelijk hypotheek op de grond te nemen voor het volle bedrag der aankoop, zoodat jaarlijks voor het terrein f 600 zou opgebracht moeten worden. Voor de verdere inrichting zou natuurlijk een leening moeten gesloten worden, eventueel gegarandeerd door het Corps.

Wij beseffen volkomen dat er zware financiële offers voor noodig zijn, maar bezitten wij geen groote draagkracht dank zij ons leden aantal?

Wanneer er eens een algemeene Sportvereniging werd opgericht, met een contributie van f 2,50, zou deze dan geen 300 leden kunnen tellen? Zij zou haar leden het recht geven op het terrein te komen, waarvan vooral bij wedstrijden gebruik gemaakt zou worden en voorts lid te zijn van de tennis-, hockey- en voetbalvereniging die daar zouden spelen en voor ieder lid een bepaalde gratificatie in de algemeene kas zouden storten. Overschatten wij de financiële draagkracht onzer leden, wanneer wij becijferen, dat op deze wijze makkelijk 1000 à 1200 gulden jaarlijks bij elkander gebracht zou kunnen worden?

Wij willen echter geen verdere plannen maken, alvorens wij eenige zekerheid hebben over de instemming die een dergelijk plan heeft en roepen daarom alle belangstellenden op tot een vergadering welke Woensdagavond (9 October) 's avonds om 7 1/2 uur zal gehouden worden op de eetzaal der Soc. Phoenix. Laat ieder daar komen die behoefte gevoelt om zijn door teekenzalen en laboratoriumstank in gevaren gebracht lichaam, af en toe door een gezond openluchtspel te verfrissen! Ook al is hij het niet met het vaag aangeduide plan eens, want wie weet tot wat wij daar nog komen!

Geeft ons steun wanneer ge sympathie hebt voor ons denkbeeld.

C. J. VAN DUSSELDORP.
B. VAN EXTER.
J. M. FIGEE.
J. B. A. KESSLER.
W. C. KORTHALS ALTES.
TH. ROQUÉ.

Prof. Hoogwerff's overdrachtsrede.

Overvuld was de groote Doelezaal niet, op den middag dat Prof. Hoogwerff het rectoraat neerlei en tevens het ambt van hoogleeraar vaarwel zeide, maar toch was een betrekkelijk groot publiek opgekomen, dat met aandacht en sympathie de rede van den scheidende aanhoorde.

De feiten, die spreker memoreerde en welke zijn tweejarig rectoraat maakten tot een tijdvak waarin veel belangwekkends en der T. H. heilzaams gebeurde, willen wij hier niet alle herhalen, maar ons bepalen tot een enkel dat tot de aller belangrijkste mag gerekend worden te behooren.

Eigenlijk is het verkeerd datgene, waarop wij doelen, een feit te noemen; dit toch veronderstelt zekeren beperkten duur en van harte hopen wij dat hier geen sprake zal zijn eener beperking, dat de tijden tot in lengte van dagen er mee gemoeid zullen worden.

Deze toestand, waarvan de bestendinging een ieder die het wél meent met de studie ter harte gaat meer dan menig ander dierbaar pand, is de toestand van verdraagzaamheid niet alleen, maar van wederzijds naar waarde schatten en behulpzaam zijn, tusschen eenerzijds docenten en anderzijds studenten.

Tastbaar getuigenis van dit wederzijdsche vertrouwen vormt de briefwisseling — studieaangelegenheden betreffende — tusschen de Centrale Commissie voor de Studiebelen en zoowel het College van Assessoren der T. H., als de verschillende Afdelingen.

Tot menige verbetering was het ter sprake brengen door de C. C. aanleiding of oorzaak, en behalve verbetering heeft deze toenadering ook een juister licht geworpen op menige bepaling, het onderwijs of de regeling der examens betreffende. Spreker bracht der Centrale Commissie hulde voor de wijze waarop zij haar taak opvatte en blijft volbrengen en stelt als bewijs van haren ernst en werkkraft het rapport hetwelk latelijks het licht zag, op den voorgrond.

Behalve de hooge appreciatie, door spreker gevoeld jegens dit lichaam, gaf zijn rede tevens blijk van het in hoogen mate heilzaam achten van den geest heerschend in het D. S. C.

Hem was de herinnering aan zijn benoeming tot rector magnificus dubbel aangenaam, waar deze hem bekend werd op den avond dat hem door de leden van het Corps, in dichte drommen optrekkend, fantastisch belicht door fakkel en gloeiend van feestvreugde, een geestdriftige ovatie werd gebracht.

Zijns inziens ook kon een lustrum der T. H. zooals dat in Januari gevierd werd en ter gelegenheid waarvan verschillende doctoraten honoris causa werden verleend, niet beter geëindigd worden, dan zooals het dit keer gebeurde, n.l. op de Societeit Phoenix centrum van levenslust en gezelligheid van het grootste gedeelte der studenten.

Hulde dezen rector, die behalve voor de belangen van de studie, tevens zulk een open oog bleek te hebben voor de belangen der studenten, voor dat van het studentenleven, een leven dat zooveel kan bijdragen tot de geschiktheid voor de maatschappij, van hen die het doormaakten!

Verschillende vereerende bezoeken werden aan de T. H. gebracht. Niet enkel waren het de Koningin en de Prins, die op deze wijze getuigenis aflegden van hun belangstelling voor Holland's eenige instelling van hooger technisch onderwijs, maar ook uit den vreemde kwamen mannen van naam en invloed om de inrichting der gebouwen, het leerplan en de verdeling der leerstof over de verschillende jaren te bestudeeren.

Dat het op deze wijze bekend en beroemd worden onzer Technische Hoogeschool van groot belang is voor hen die er hun opleiding genoten, behoeft geen betoog.

Naast een aanhoudend volmaken en vernieuwen van het materieel, viel in de afgelopen jaren een aanvulling van het personeel te constateeren.

Hoewel zeer te betreuren verliezen aan eerste onderwijskrachten op verschillend gebied daar tegenover staan,

BIJLAGE

behoorende bij het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 3 October 1907. No. 1.

DR. S. HOOGEWERFF,
Afgetreden Rector-Magnificus der T. H.

Foto CH. ABRAAS.

vroeg werd gesproken, beijverden zich vele leden, om voor

BIJLAGE

behoorende bij het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 3 October 1907. No. 1.

S. G. EVERTS, C.I.
Rector-Magnificus der T. H.

De wereld om.

VIII.

HAKONE DISTRICT.

De elektrische tram naar Yumoto vertrok om 8 uur van Kodzu. Het was een schoonen morgen; helder scheen de zon, en de natuur zag er frisch en vroolijk uit.

De tram volgde eerst de kust, tot Odawara. Door de boomen konden wij van tijd tot tijd de zee zien. Na Odawara, een bekende plaats in de geschiedenis van Japan, boog de lijn landwaarts in, en volgde het dal der Hayakawa. Na een half uurtje rijden was Yumoto, het einde der baan, bereikt. Hier bezochten wij een waterval in een zijdal gelegen. De omgeving was nog het mooiste. Toen volgden wij verder het dal der Hayakawa naar Miyanoshita, een wandeling van een 3 à 4 uur. De weg was goed onderhouden en geschikt voor voertuigen en rikshas; van deze laatste kwamen wij er verschillende tegen, steeds met 2 koelies, één er voor, en één er achter.

Het dal, dat eerst sterk aan de Harz herinnerde, werd weldra veel grootscher. Diep onder ons stroomde het riviertje over groote gladgeschuurde granietblokken, en de geheel kale berghellingen rezen in indrukwekkende woestheid omhoog, tot waar de top met sneeuw bedekt lag. Een eind verder kwamen wij weer in mooie dennen boomen, en bewees een weligen ondergroei hoeveel beschutter dat deel van 't dal was. Onderweg passeerden wij vele winkeltjes met ingelegd bamboewerk, welke werkzaamheid een bijzonderheid van deze streek is. Na een 3 uur loopen zagen wij Miyanoshita liggen, een heel eind dalopwaarts, temidden van welig begroeide berghellingen; en nadat de weg nog eenige kronkelingen gemaakt had terwille van zijdalen, kwamen wij omstreeks het middaguur daar aan.

Miyanoshita is een geliefd zomerverblijf voor vreemdelingen en terecht, want de omgeving is betooverend mooi. Ook is er een zeer chique hotel. Een onzer bleef hier achter, en hiermee was onze viermanschap, sinds Moscow ononderbroken, voor goed ontbonden, want wij zouden niet meer alle vier te samen bij elkaar komen. Wij lunchten nog gezamenlijk, en togen toen met ons drieën verder. Direct buiten het plaatsje kwamen wij op een punt waar vele warme bronnen dicht bij elkaar in de berghellingen waren; het meeste water werd in bamboe buizen opgevangen en afgevoerd voor baden (de passie der Japanners!)

Wij verlieten hier den hoofdweg en gingen nu de bergen in. De weg voerde steil naar boven, een pas op. De bergen waren woest en kaal, waardoor hun stoute vormen te duidelijker uitkwamen, en wij kregen een indrukwekkend mooi uitzicht op het juist verlaten dal.

Wij kwamen weldra in sneeuw, die eerst nog sporadisch, doch spoedig meer aangesloten den grond bedekte, en door haar wittige ijzigheid de woestheid van het landschap zeer verhoogde, waardoor heen de weg, al op en neer gaande, langzaam stijgend naar den top der pas voerde.

Maar niet lang mochten wij van dit machtige natuurschoon genieten. De zon ging schuil en wij kwamen in een natten nevel, die weldra in regen en toen zelfs in sneeuw oversloeg.

Een tijdlang sjouwden wij in dit onaangenaam weder voort, ieder zijn eigen tempo volgend, zoodat wij dra zeer verspreid liepen; eindelijk was de pas overgetrokken en kwamen wij in een klein dorp, *Ashinoyu*, wiens zwavelhoudende warme bronnen met hun genezend vermogen voor rheumatiek, jaarlijks vele Japanners trekken. Wij rustten even in een theehuisje aan den weg, waar, zooals altijd, voor alles betaald werd, behalve de thee, (tenzij dan dat men een *chadai* d. i. theegeld geeft), en togen toen weer verder over een weg die onbeschrijfelijk vuil was. Wij liepen door klare dunne modder; maar gelukkig duurde het niet lang; de weg steeg weer een weinig, en daalde toen voortdurend tot aan het meer Hakone, het doel der tocht voor heden.

Het sneeuwen had opgehouden, en wij werden eenigszins over al deze nattigheid getroost door een prachtig gezicht op het meer, waarop het doorbrekende zonnelicht de wonderlijkste lichteffecten tooverde.

Het leek wel, alsof het meer zelf lichtgevend was geworden, en den geheelen omtrek met een vreemden gloed overgoot.

(Zie vervolg Tweede Blad).

kennis te stellen met de wijze, waarop wij dit hebben gedaan.

Zoo brengen wij U thans een afscheidsgroet, terwijl wij den innigen wensch uitspreken, dat het U gegeven moge zijn in Uwe nieuwe woonplaats den rust en de voldoening te vinden, die Gij daar zoekt.

Met de meeste hoogachting hebben wij de eer te zijn, .

DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE
STUDIEBELANGEN.

Zullen wij een Sportterrein krijgen?

EEN VRAAG GERICHT TOT ALLE CORPSLEDEN.

Wij zijn trots op ons Corps, vol hoop wachten wij op hetgeen de Lustrumweek ons voor schoons zal brengen, wij genieten wanneer we de Sociëteit binnentreden en bedenken, dat dit ons eigen huis is, wij verkondigen luide de overwinningen van Laga en wat al niet meer — er is echter iets dat wij missen, dat wij tevergeefs zoeken in onze anders zoo fiere en gezellige studentenmaatschappij n.m. een goede gelegenheid om in het open veld frissche lucht te happen bij edel voetbal, hockey of lawntennis spel.

Hoevele klachten zijn hier al niet over geuit, wie heeft al niet eens een poging gewaagd aan deze wantoestand een einde te maken! Een commissie is er zelfs geweest die gezocht heeft naar terreinen, maar die zich tenslotte weer oploste in het niet, toen bleek, dat de grondeigenaren geen lust hadden hun bezit in andere handen over te laten gaan.

En zie — spottend met het werken der commissie, doemt er plotseling een gelegenheid op! Een bouwmaatschappij is bereid grond af te staan tegen vergoeding van f 1,— de vierkante Meter. Zeker niet te veel wanneer men bedenkt dat het terrein hoog gelegen is, uitziet over verre weiden naar het Westland en vrij is van onaangename fabrieksgeuren. Men komt er door op de Parallelweg het laantje van „Vollering” in te slaan.

Ondergeteekenden willen een poging wagen deze schoone velden, wij kunnen 2 Hectaren krijgen, open te houden voor de Delftsche studenten, indien althans mocht blijken, dat zij enthousiast zijn voor het plan.

Zij stellen zich voor, dat er in de eerste plaats een voetbal-, tevens hockeyveld van 100 bij 50 M. kan aangelegd worden, voorts 4 tennisbanen elk 50 bij 25 M., wordt er dan nog een ruimte openhouden van 100 bij 20 M. voor een tribune en kleedlokaal dan zou totaal 1,2 Hectare noodig zijn. De bouwonderneming is bereid dadelijk hypotheek op de grond te nemen voor het volle bedrag der aankoop, zoodat jaarlijks voor het terrein f 600 zou opgebracht moeten worden. Voor de verdere inrichting zou natuurlijk een leening moeten gesloten worden, eventueel gegarandeerd door het Corps.

Wij beseffen volkomen dat er zware financiële offers voor noodig zijn, maar bezitten wij geen groote draagkracht dank zij ons leden aantal?

Wanneer er eens een algemeene Sportvereniging werd opgericht, met een contributie van f 2,50, zou deze dan geen 300 leden kunnen tellen? Zij zou haar leden het recht geven op het terrein te komen, waarvan vooral bij wedstrijden gebruik gemaakt zou worden en voorts lid te zijn van de tennis-, hockey- en voetbalvereniging die daar zouden spelen en voor ieder lid een bepaalde gratificatie in de algemeene kas zouden storten. Overschatten wij de financiële draagkracht onzer leden, wanneer wij becijferen, dat op deze wijze makkelijk 1000 à 1200 gulden jaarlijks bij elkander gebracht zou kunnen worden?

Wij willen echter geen verdere plannen maken, alvorens wij eenige zekerheid hebben over de instemming die een dergelijk plan heeft en roepen daarom alle belangstellenden op tot een vergadering welke Woensdag avond (9 October) 's avonds om 7 1/2 uur zal gehouden worden op de eetzaal der Soc. Phoenix. Laat ieder daar komen die behoefte gevoelt om zijn door teekenzalen en laboratoriumstank in gevaren gebracht lichaam, af en toe door een gezond openluchtspeel te verfrissen! Ook al is hij het niet met het vaag aangeduide plan eens, want wie weet tot wat wij daar nog komen!

de C. C. aanleiding of oorzaak, en behalve verbetering heeft

eensdeels door overlijden of ziekte, anderdeels tengevolge van beroep naar elders of behoefte aan rust na vele jaren vruchtbaaren, doch inspannenden arbeid, is de toekomst hoopvol tegemoet te zien, vooral waar op de begroting van 1908 weder belangrijke bedragen voor gebouwen en leerkrachten zijn uitgetrokken.

Ook het beschikbaar stellen van gelden tot het houden van excursies, zulk een krachtig hulpmiddel bij het onderwijs, doet blijken dat de regeering open oog heeft voor de belangen van hen, die in Delft studeeren.

Het aantal beurzen is aanmerkelijk vermeerderd sinds vroeger jaren; toch blijft nog op dit gebied veel te wenschen en stellen de Vereenigde Staten een voorbeeld, dat hier binnen afzienbaren tijd nog wel niet zal worden bereikt.

Spreker verhaalt in welk een mate daar de studenten gezamenlijk de financieel-zwakken onder hen steunen, het hun mogelijk maken hun studiekosten te bestrijden en hoopt dat ook eenmaal hier iets dergelijks zal worden bereikt.

Na tot eenige collega's meer persoonlijk het woord gericht te hebben, allen wien zulks toekwam, dank gezegd te hebben voor hun toewijding of hulp, droeg Prof. Hoogewerff het rectoraat aan zijn opvolger, Prof. S. G. Everts, over en dit wel in het volle vertrouwen dat deze, die zich voor P. S. en T. H. reeds in menige functie en op zoovelerlei wijze wist verdienstelijk te maken, zijn uitstekende krachten zal blijven wijden aan de inrichting, wier wel en wee hij reeds zoo lange jaren deelde.

Een „Lang leve onze Technische Hoogeschool!” besloot de rede en een krachtig applaus toonde de algemeene instemming der aanwezigen met dezen wensch.

Nog eens de Kroegverbouwing.

En nóg weten we niets van kroegverbouwing.

't Vorige jaar werden eenige fouten opgemerkt in den bouw van de societeit als de inrichting van 't buffet, de te kleine Senaatskamer etc. Ook was zeer noodig uitbreiding van de eetgelegenheden.

Toen er dan over verbouwing en verbetering van de kroeg werd gesproken, beijverden zich vele leden, om voor deze verbouwingen plannen samen te stellen.

Maar steeds werden deze plannen mooier en mooier, duurder en duurder. Wanneer men eenmaal aan 't veranderen ging, bleek dit te klein, dat niet mooi genoeg, en zóó ging 't door, totdat men niet tot verbouwing kwam.

Maar de oorspronkelijke fouten blijven bestaan, en daar dient in voorzien te worden.

We hebben dit jaar lustrum, en dan lijdt de kroeg zeer zeker aan overvolheid.

Met 't lustrum zullen in Delft zich vele vreemdelingen bevinden, dan moet ook op de kroeg ruimschoots gelegenheid bestaan om te déjeuneeren en te dineeren.

En daarvoor is de eetzaal te klein, terwijl de benedenzalen in zoo'n tijd niet mogen worden opgeofferd en de gezelligheid, die daar in een lustrum altijd is, dat zou de gansche feestvreugde bederven.

Waar nu ook in den gewonen tijd blijkt, dat de gelegenheid om te eten op de kroeg te klein is, en er zeer velen zijn, die 't betreuren dat om halfzes de geheele middenzaal wordt ingenomen door eettafeltjes, daar moet zooveel mogelijk worden uitgezien naar een ruimte, die men als eetzaal zal kunnen gebruiken.

Nu is er één van de plannen, dat een bijzaal wil maken van de tuin, daar een soort loods wil plaatsen, zoodat daar ruimte zal zijn voor eetzaal.

Juist dit plan lijkt me zoo uitmuntend uitvoerbaar, daar 't zeker niet duur is, en 't een goede ruimte aanbiedt.

Ook kan men een dergelijke loods zoo gezellig maken als men wil.

Waar de lustrum véél, zéér veel menschen op de kroeg zal brengen, die daar komen eten en op ieder diner in dien tijd een niet onaanzienlijke winst kan gemaakt worden, zoo lijkt 't zeer zeker finantieel geen slecht plan.

Bevalt de loods, dan kan men haar altijd laten staan totdat verbouwing noodzakelijk wordt.

Maar vóór alles, wanneer begint men met de uitvoering van deze of andere plannen.

Wordt er een plan uitgevoerd dan moet dit zeer zeker voor de lustrum voltooid zijn, daar 't dan de meeste winst zal afwerpen en dit kan met 't loodsplan wanneer men spoedig met de uitvoering daarvan begint.

Maar dan ook niet wachten!

G. N.

De wereld om.

VIII.

HAKONE DISTRICT.

De electriche tram naar Yumoto vertrok om 8 uur van Kodzu. Het was een schoonen morgen; helder scheen de zon, en de natuur zag er frisch en vroolijk uit.

De tram volgde eerst de kust, tot Odawara. Door de boomen konden wij van tijd tot tijd de zee zien. Na Odawara, een bekende plaats in de geschiedenis van Japan, boog de lijn landwaarts in, en volgde het dal der Hayakawa. Na een half uurtje rijden was Yumoto, het einde der baan, bereikt. Hier bezochten wij een waterval in een zijdal gelegen. De omgeving was nog het mooiste. Toen volgden wij verder het dal der Hayakawa naar Miyanoshita, een wandeling van een 3 à 4 uur. De weg was goed onderhouden en geschikt voor voertuigen en rikshas; van deze laatste kwamen wij er verschillende tegen, steeds met 2 koelies, één er voor, en één er achter.

Het dal, dat eerst sterk aan de Harz herinnerde, werd weldra veel grootscher. Diep onder ons stroomde het riviertje over groote gladgeschuurde granietblokken, en de geheel kale berghellingen rezen in indrukwekkende woestheid omhoog, tot waar de top met sneeuw bedekt lag. Een eind verder kwamen wij weer in mooie dennen boomen, en bewees een weligen ondergroei hoeveel beschutter dat deel van 't dal was. Onderweg passeerden wij vele winkeltjes met ingelegd bamboewerk, welke werkzaamheid een bijzonderheid van deze streek is. Na een 3 uur loopen zagen wij Miyanoshita liggen, een heel eind dalopwaarts, temidden van welig begroeide berghellingen; en nadat de weg nog eenige kronkelingen gemaakt had terwille van zijdal, kwamen wij omstreeks het middaguur daar aan.

Miyanoshita is een geliefd zomerverblijf voor vreemdelingen en terecht, want de omgeving is betooverend mooi. Ook is er een zeer chique hotel. Een onzer bleef hier achter, en hiermee was onze viermanschap, sinds Moscow ononderbroken, voor goed ontbonden, want wij zouden niet meer alle vier te samen bij elkaar komen. Wij lunchten nog gezamenlijk, en togen toen met ons drieën verder. Direct buiten het plaatsje kwamen wij op een punt waar vele warme bronnen dicht bij elkaar in de berghellingen waren; het meeste water werd in bamboe buizen opgevangen en afgevoerd voor baden (de passie der Japanners!)

Wij verlieten hier den hoofdweg en gingen nu de bergen in. De weg voerde steil naar boven, een pas op. De bergen waren woest en kaal, waardoor hun stoute vormen te duidelijker uitkwamen, en wij kregen een indrukwekkend mooi uitzicht op het juist verlaten dal.

Wij kwamen weldra in sneeuw, die eerst nog sporadisch, doch spoedig meer aangesloten den grond bedekte, en door haar wittige ijzigheid de woestheid van het landschap zeer verhoogde, waardoor heen de weg, al op en neer gaande, langzaam stijgend naar den top der pas voerde.

Maar niet lang mochten wij van dit machtige natuurschoon genieten. De zon ging schuil en wij kwamen in een natten nevel, die weldra in regen en toen zelfs in sneeuw oversloeg.

Een tijdlang sjouwden wij in dit onaangenaam weder voort, ieder zijn eigen tempo volgend, zoodat wij dra zeer verspreid liepen; eindelijk was de pas overgetrokken en kwamen wij in een klein dorp, *Ashinoyu*, wiens zwavelhoudende warme bronnen met hun genezend vermogen voor rheumatiek, jaarlijks vele Japanners trekken. Wij rustten even in een theehuisje aan den weg, waar, zooals altijd, voor alles betaald werd, behalve de thee, (tenzij dan dat men een *chadai* d. i. theegeld geeft), en togen toen weer verder over een weg die onbeschrijfelijk vuil was. Wij liepen door klare dunne modder; maar gelukkig duurde het niet lang; de weg steeg weer een weinig, en daalde toen voortdurend tot aan het meer Hakone, het doel der tocht voor heden.

Het sneeuwen had opgehouden, en wij werden eenigszins over al deze nattigheid getroost door een prachtig gezicht op het meer, waarop het doorbrekende zonlicht de wonderlijkste lichteffecten tooverde.

Het leek wel, alsof het meer zelf lichtgevend was geworden, en den geheelen omtrek met een vreemden gloed overgoot.

(Zie vervolg Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

Te huur aangeboden:
een nette gemeubil. Boven-Voorkamer
met dito Slaapkamer.

Adres: VERVERSDIJK No. 47.

— DINER-TAFEL —

voor 8 Heeren à 75 cts. p. persoon.

Adres: F. J. A. DE GROOT, Verversdijk 43.

Eettafel aangeboden

voor 4 à 5 Heeren.

Adres Bureau van dit Blad.

HEEREN STUDENTEN.

AANGEBODEN: een net gemeubileerde

ZIT- EN SLAAPKAMER

à f 22,— per maand.

Adres: F. J. A. DE GROOT, Verversdijk 43.

TE HUUR voor 2 Heeren: Gemeubileerde Zit- en Slaapkamers,

met of zonder pension. Billijke conditiën.

Adres BRABANTSCH TURFMARKT 73A.

Ter overname aangeboden:

een zoo goed als nieuwe Gramoffoon, voor spotprijs.

Adres: VOLDERSGRACHT No. 18.

Wasch- en Strijkinrichting „ZELDENRUST”,

J. J. SMIT, Oostsingel 24,

beveelt zich beleefd aan voor het **WASSCHEN**
en **STRIJKEN** van

Overhemden, Boorden, Manchetten enz.

PROMPTE BEDIENING. BILLIJKE PRIJZEN.

Piano's en Orgels

tegen billijke prijzen te huur,

bij F. J. RAAR, Nieuwstraat 6.

Comité van St. Lucas

te DELFT.

TENTOONSTELLING

van Schilderijen en Teekeningen van
Josef Israels, Willem Maris en Jan Veth.

Gebouw „DE KORENBEURS”, 4—8 October 1907.
Dagelijks geopend van 10 uur tot namiddags 5 uur.

Italiaansch Onderricht.

ROMANO NOBILE GUARNIERI (geboren Italiaan)
Kelfkensbosch 23, Nijmegen, wenscht te DELFT,
's GRAVENHAGE, ROTTERDAM, DORDRECHT en om-
liggende plaatsen **onderricht te geven in de**
Italiaansche taal op zeer aannemelijke voorwaarden,
volgens eene eenvoudige methode, waarmede in betrekkelijk
korten tijd gunstige resultaten worden bereikt.

Tot het geven van inlichtingen is Mevrouw VAN HOEK—
SCHOUTEN, St. Annastraat 55, Nijmegen, die zijn onderwijs
zeer kan aanbevelen, gaarne bereid.

De ondergeteekenden sluiten zich gaarne bij de boven-
staande aanbeveling aan.

J. G. TEN BOKKEL, Ontv. d. Belast.

C. M. VAN KOOLWIJK.

A. P. OOMEN, Hoofd Op. School.

J. C. v. d. BELT, Maj. O.-I. L.

C. VAN ROGGEN, 1e Luit. Inf.

J. DE HEER.

Mevr. J. DE HEER—VEENSTRA.

Mej. G. E. G. MEULEMAN.

Mej. A. G. PEAUX,

allen te Nijmegen.

Dr. A. C. H. MOLL, Arnhem.

B. SUERMONDT,

Mej. EVELINE HAAS, „

P. C. B. TEN BOSCH,

Pianomaker en Stemmer,

is verhuisd van Oude Delft 17

:-: naar OUDE DELFT 23 :-:

alwaar de handel in PIANO'S en ORGELS wordt
voortgezet. Blijft zich bij zijne geachte cliëntèle
en stadgenooten beleefd aanbevelen voor het
verhuren, stemmen, repareeren en
inruilen van alle soorten Piano's en
Harmoniums.

G. en H. OUWERLING.

:-: MEUBELFABRIKANTEN. :-:

Fabriek en Magazijn:

28 CHOORSTRAAT 28.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 3 OCTOBER 1907. No. 1.

Om half zes bereikten wij den oever van het meer nabij *Moto-Hakone*. Daar vonden wij een geschikt Japansch hotel, half Europeesch, *Matsuzaka-ya* geheeten. Na kort beraad besloten wij hier te overnachten, en traden binnen. Direct kwamen vele gediensstige Japanschen aanloopen om ons te begroeten, en hielp men, ons van het geheel doorweekte schoeisel te ontdoen.

Wij bleken het goed getroffen te hebben. Er waren slaapkamers in den geest, zooals wij dat voorstaan, met massieven wanden, en gewone deuren, en bedden, hetwelk ons niet onwelkom was. En aan het avondeten kregen wij Europeesche kost, vleesch groenten, ommelet en vruchten, en kregen stoelen om op te zitten. Na onzen tocht smaakte het ons best.

's Avonds klaarde het weder geheel op, en mochten wij eindelijk den beroemden *Fujiyama* zien, den lievelingsberg van elken Japanner, het meest Japansche van heel Japan. Dit hotel is bekend voor zijn mooie uitzicht op den *Fuji*. Van hier uit gezien schijnen de hooge bergachtige oevers elkaar weldra te naderen, maar midden boven het water blijft een opening, waarin juist den *Fuji* te zien is. Toen wij er aankwamen was er niets van den berg te zien. Doch 's avonds was het weder geheel opgeklaard, en scheen een helderen maan, en zagen wij eerst nog vaag, maar weldra duidelijker de witte afgeknotte kegelvorm van dezen heiligen berg, waarop het maanlicht een geheimzinnige glans tooverde. En ook zagen wij de stille, vreemde weerspiegeling in het meer, waarvoor dit gezicht op den *Fuji* zoo beroemd is.

Den volgenden morgen, 29 Maart, waren wij eerst om 8 uur aan het ontbijt. Wij kochten stroosandalen, speciaal gemaakt om onder schoenen gedragen te worden. Zij bleken een verrukkelijke dracht te zijn, niet alleen in 't geval van doorgesleten zolen, maar veelmeer wegens het zachte loopen, en hun goed houvast op gladde plaatsen.

Om half negen trokken wij verder. De lucht was bedekt, doch het regende gelukkig niet. Eerst gingen wij naar *Moto-Hakone* terug. Aan den ingang van het dorp staat een fraaie, eenvoudige *Torii*, geheel uit granietblokken opgebouwd. Aan den anderen kant is een zeer mooi bosch, met prachtige hooge stammen. Hier ligt een tempel, slechts langs vele trappen te bereiken.

Wij wandelen denzelfden weg terug, genietende van de heerlijke meer-gezichten, en liepen door naar *Hakone*, het centrum van den streek. Bij dit dorp is een schiereilandje in het meer, slechts door een smalle en lagen bergrug met den oever verbonden. Op dit afgezonderde plekje heeft de *Mikado* een buitenverblijf laten zetten, en voorwaar, een mooier plekje had hij moeilijk kunnen vinden.

Bij *Hakone* verlieten wij het meer en gingen de bergen in. Wij trokken een bergrug over; van de top hadden wij een prachtig gezicht op het meer diep onder ons. Achter dezen weg lag de *Jikkoku-toge*, d.i. de tienprovincien-pas. Ook hier lagen de toppen der bergen in een woeste kaalheid, en op de hoogte woei een koude scherpe wind. Op het hoogste punt der pas staat de tienprovincie-steen. Deze naam is ontleend aan het feit, dat men van hier in 10 provincies, volgens de oude verdeling, kan neerzien. Wij zagen geen 10 provincies, daar was het te nevelig voor, maar het uitzicht was toch ruim en uitgestrekt. Voor ons keken wij op andere bergen; rechts en links viel de blik in een groene vlakte, die tot aan de zee liep, en achter ons, daar zagen wij, hoog in de lucht, de spookachtige omtrek van een witten reuzenkegel. Dat was de *Fuji*, die zijn besneeuwden kruin ver boven alle bergen van Japan uitsteekt.

Wij daalden nu naar den zeekant. Ons doel was *Atami* te bereiken, en vandaar langs de kust naar *Odawara* te gaan in de *Riksha-tram*. Deze tocht moet een van de mooiste tochten langs de kust in Japan zijn; men heeft het zelfs den Japanschen *Riviera* genoemd.

Maar, wij verdwaalden, en toen wij allang in *Atami* moesten zijn, kwamen wij wel in een dorp, maar waren nog ver van de kust. Nu was het een heele toer uit te maken waar wij waren. Wij vroegen met behulp van de

zinnestjes uit het gidsboek, doch kregen onbegrijpbare antwoorden; wij wezen de kaart; maar niemand die met zekerheid de plaats aanwees, hoewel de kaart met groote belangstelling bekeken wordt totdat een Japanner in Europeesche kleeding op kwam dagen en wij hem vroegen, hopende dat hij wel Engelsch zou kennen. Werkelijk kon hij het ons duidelijk maken, en wij merkten, dat wij een heel eind uit onze richting waren. Dit was geen prettige verrassing. Overleggende wat nu te doen, besloten wij eerst een lunch te nemen. In een keurig Japansche herberg kregen wij rijst, vleesch en ommelet, maar het zitten op den grond was niet bevorderlijk voor het uitrusten. Wij veranderden onze plannen en besloten om in *rihshas* naar de kust te rijden. Weldra waren een drietal wagentjes present, en over de voorwaarden waren wij het spoedig eens. Onze Japansche kennis der getallen was al zoo groot, dat wij dit zelf konden afdoen.

Om kwart over drie bereikten wij de kust bij *Yoshihama*, tusschen *Atami* en *Odawara*. Het eerste stuk van den kusttocht zouden wij dus missen.

Er was voorloopig geen wagentje naar *Odawara*. Maar de prijzen voor extra wagentjes bleken zoo laag, dat wij ons deze luxe veroorloofden.

Deze rikshatrams zijn kleine wagentjes op rails. Zij zijn vrijwel kubiek (1,50 M)³. Aan weerszijden zijn rammelende raampjes, en voor en achter staanplaatsen en remmen. De wagentjes worden voortgeduwd door 2 mannen; gaat het bergafwaarts, dan springen zij voor en achterop, en onder luid getoeter rolt het wagentje de hellingen af.

De baan loopt vrijwel geheel langs de kust. Een groot gedeelte is zeer hoog boven het water; de rotsen vallen daar steil naar beneden; armzalige denneboompjes klemmen zich aan deze bergwanden vast, en diep onderaan kookt en bruist de branding op losliggende rotsblokken.

Wij moesten onderweg een drie kwartier wachten, op een wissel. En een andere tegenvaller was de erge regen, die weer losgebarsten was.

Om kwart voor zeven bereikten wij *Odawara*; wij hadden nog een half uur voor de tram naar *Koetza* vertrok, dus gingen wij een theehuis binnen, en bestelden wat. Maar nauwelijks was dit gebeurd, of de tram kwam aanzetten, en nu was het een heele hurrie om erin te komen, welke drukte nog vergroot werd door de bedrijvige behulpzaamheid van de familie van het theehuis.

Maar alles liep goed, en om half acht kwamen wij in *Kodzu* aan, waar wij weer in hetzelfde hotel gingen. Als oude kennissen werden wij verwelkomd.

Ik probeerde 's avonds een echt Japansch bad. De badkamer was onder in het huis. In den grond bevond zich een groote houten bak, waarin wel 6 menschen kunnen. Verder stonden er eenige kleine tobben; deze dienden voor het wasschen.

Eerst reinigt men zich het lichaam, en dan gaat men een tijdlang in het bad zitten koken; de temperatuur van het bad is altijd tusschen de 40° en 45° C.

Twee van ons gingen direct na aankomst erin. Toen was er nog niemand, en was ook het water nog niet op volle temperatuur. Het bad deed weldadig aan. Onze derde man ging het nu 's avonds ook probeeren, doch hij vond de halve familie, te weten 4 mannen, heel genoegelijk in de groote badkuip zitten, en had geen lust de vijfde te zijn.

Wij bestelden 's avonds het heele ontbijt voor den volgenden dag, zoowel tijdstip als inhoud, in het Japansch, en mochten de voldoening smaken, dat het dien Zaterdagmorgen ook werkelijk zoo uitkwam.

Voor de zekerheid hadden wij het ontbijt rijkelijk vroeg besteld. Wij benutten den aldus gewonnen tijd met een wandeling langs het strand, vanwaar wij een mooi uitzicht op *Fuji* in al zijn grootheid hadden en om kwart over negen vertrokken wij met de trein naar *Tokyo*.

Voortdurend spoorden wij door vlak land, temidden der terrasvormig aangelegde rijstvelden. Voorbij *Yokohama* liep de baan vlak langs de zeekust, en nu zagen wij weldra in de verte de buitenwijken van *Tokyo*. De trein stopte even in het voorstation *Shinagawa*, en eenige minuten later reden wij het hoofdstation *Shimbashi* binnen.

Wij waren in *Tokyo* aangekomen!

J. W. G. J. Hzn.

Rede van Prof. Dr. H. G. Jonker.

Den 26sten Sept. aanvaardde Dr. H. G. Jonker het ambt van buitengewoon hoogleraar in de palaeontologie en historische geologie aan de Technische Hoogeschool, met het uitspreken eener openbare rede, getiteld:

De oorsprong van het glaciaal diluvium in Nederland.

De theorie, welke een groot deel van den bodem van het noordelijk deel van ons land opvat als een product, van een, van de Skandinavische hooggebergten uitgaande vergletschering in diluvialen tijd, veronderstelt spr. bekend. Het is juist deze theorie, de glaciaaltheorie van Torell, welke na den dood van Staring de meeste veranderingen heeft gebracht in de opvattingen omtrent het ontstaan van onzen bodem. In de 30 jaren sedert Staring's dood, is de juistheid dezer landijs-hypothese, wat Nederland betreft, tengevolge van de onderzoekingen van Torell, Helland, van Calker, Lorié, Schroeder van der Kolk, Van Capelle en anderen, boven allen twijfel verheven. Het wetenschappelijk fundament voor de behandeling onzer glaciaal geologie is dus aanwezig. Men zou echter dwalen door te meenen, dat alle vragen, die voortvloeien uit de toepassing dier theorie, bevredigd zijn beantwoord. In 't algemeen is sprekers opinie, dat noch de vraag naar den bouw, noch die aangaande de herkomst, noch die betreffende den ouderdom van ons glaciaal diluvium eene zoodanige oplossing hebben gevonden, dat voortgezet onderzoek niet dringend noodzakelijk is. Eensdeels is dit een gevolg van een groot tekort aan waarnemingen, waar de studie der aardkunde van ons land slechts door zeer weinigen wetenschappelijk wordt beoefend; anderdeels ontbreekt echter ook de gelegenheid bestaande waarnemingen van verschillende onderzoekers met elkaar te vergelijken, waardoor de opbouwende arbeid, die door onderlinge samenwerking mogelijk zou zijn, dikwijls in 't geheel niet tot haar recht komt. Moge hierin verandering ten goede komen hier te lande.

De vraag naar de herkomst van ons glaciaal diluvium is die naar den oorsprong van de daarin voorkomende zwerfsteenen. De wijze waarop deze steenen hier zouden gekomen zijn, buiten beschouwing latende, heeft het vraagstuk van de moedergesteenten onzer keien reeds zeer vroeg groote belangstelling gewekt. Teekenend daarvoor is, dat reeds Prins Maurits, in Drente zijnde, een stuk van een der hunnebedden, de meest in 't oog vallende zwerfsteenen, mee naar den Haag nam, om aangaande den oorsprong daarvan te worden ingelicht, zonder evenwel een antwoord op zijn vraag te bekomen. Ruim een eeuw later sprak A. Vosmaer de meening uit, dat deze en andere zwerfsteenen uit Scandinavië afkomstig waren. Deze opvatting vond daarna steeds meer steun en de naam van Scandinavisch diluvium, dien Staring aan dit deel van de pleitocene formatie in ons land gaf, is daarvoor het beste bewijs. Hij was het ook, die reeds het groote belang van zwerfsteen-onderzoek inzage en materiaal daarvoor aan Roemer verschaft. Na hem zijn het vooral K. Martin, van Calker en Bonnema geweest, die de sedimentaire zwerfsteenen hebben onderzocht, terwijl van Calker en Schroeder van der Kolk ook de kristallijnen erratica hebben bestudeerd. Het resultaat van aller onderzoek is aldus saam te vatten: het meerendeel van de glaciale zwerfsteenen in Nederland is afkomstig uit het gebied dat thans door de Oostzee wordt bedekt. Daarom hebben beide laatstgenoemde onderzoekers het glaciale diluvium toegeeschreven aan een Baltischen ijsstroom. Gaat men nu echter na, waarop dit resultaat is gebaseerd, dan zijn twee zaken opvallend: vooreerst is verreweg het belangrijkste materiaal afkomstig uit den Groninger Hondsrug en ten tweede zijn de sedimentaire gesteenten veel beter onderzocht dan de kristallijne. Naar het spr. voorkomt, schuilt daarin een fout. De tot heden gevolgde weg, om uit alle zwerfsteenwaarnemingen in ons land den ijsstroom te construeeren, lijkt spr. niet juist.

Het geconstateerd verschil in karakter van het zwerfsteengezelschap op verschillende punten van het Nederlandsch diluvium heeft nooit aanleiding gegeven tot een uitgebreid onderzoek. Wel zijn het weer de evengenoemde schrijvers geweest, die een andere methode van onderzoek aan de hand hebben gedaan, n.l. het quantitative zwerfsteenonderzoek.

Spr. verduidelijkte een en ander door een kort historisch overzicht, daarbij de door hem gevolgde methode uiteenzettende. Spr. onderschrijft niet de veldwinnende meening bij de Noord-Duitsche geologen, dat er geen fundamenteel

verschil zou bestaan in het zwerfsteengezelschap van de beide moraines.

Het moge waar zijn, dat er geen bepaalde gidssteenen voor iedere moraine als zoodanig bestaan, dit neemt niet weg, dat er zekere verschillen zijn en moeten zijn. Spr. geeft aan, de theoretische overwegingen, waarop deze zijne uitspraak steunt en erkent gaarne, dat het bewijs daarvoor moeilijk te leveren is, omdat de bewijskrachtige navorschingen in deze richting op bijna onoverkomelijke moeilijkheden stuiten. De inrichting van dit onderzoek schetsende als een, waarbij moet worden uitgegaan van het standpunt, dat de verschillende keileemen moeten worden vergeleken, ten opzichte van de daarin voorkomende zwerfsteengezelschappen, zegt spr. dat echter dit systeem voor Nederland niet past, omdat hier te lande nergens twee keileemen voorkomen, die door hunne ligging boven elkaar dadelijk als de producten van twee ijstijden moeten worden opgevat. Niet bewezen is echter, dat deze keileem steeds dezelfde is, het produkt van één enkelen ijstijd. De verschillen, die zich in verticale richting in Duitschland voordoen, kunnen in Nederland evengoed in de horizontale verspreiding zich uiten. Eerst wanneer de volkomen overeenkomst in samenstelling van de keileem op alle punten in Nederland is bewezen, kan het ontbreken van een tweede grondmoraine in ons land als bewijs dienen voor de onderstelling, dat Nederland slechts eenmaal door het landijs is bedekt geweest.

Om op deze vraag een antwoord te kunnen geven, moet allereerst nagegaan of Nederland materiaal bezit, dat daarvoor geschikt is. De Hondsrug bij Groningen komt daarvoor als eerste in aanmerking. In het mineralogisch-geologisch instituut te Groningen bevindt zich eene uit vele duizende zwerfsteenen bestaande collectie, bijeengebracht gedurende 30 jaren door Van Calker, Bonnema en Spr. De systematische bewerking en bestudeering dezer collectie hebben haar gemaakt tot de belangrijkste van ons land en tot eene, die met de beste uit het buitenland gerust kan wedijveren. Spr. conclusies zijn bijna uitsluitend gebaseerd op de sedimentaire zwerfsteenen; echter doet spr. voorafgaan eene beschrijving van de wijze waarop men bij het onderzoek en de vergelijkende studie te werk gaat; hoe men zelf nasporingen doet en de zones vaststelt van het baltische siluur, waarin zich het te verzamelen vergelijkingsmateriaal bevindt. Spr. noemt een voorbeeld:

Vinden we bij Groningen een zwerfsteen, die geheel overeenkomt met een bepaalde laag in het oost-balticum, dan behoeft die steen dáárom nog geen oost-baltischen oorsprong te hebben; vinden we in zijn gezelschap echter steenen, waardoor we eigenlijk het geheele oost-baltische siluur in erratischen vorm kunnen reconstrueeren, dan wordt de zaak heel anders. Wat is dan nu het resultaat van deze studie van den Hondsrug?

De verhoudingen, waarin de talrijke zwerfsteensoorten daarin voorkomen, in getallen uit te drukken, is niet mogelijk. Verdeelt men het zwerfsteengezelschap in groepen, van zwerfsteensoorten en rangschikt men deze tabellarisch naar afnemende talrijkheid, rekening houdende ook met den geologischen ouderdom en de vermoedelijke plaats van herkomst, dan leert zulk een tabel met een oogopslag het type van de zwerfsteenmenging kennen. Voor den Groninger Hondsrug heeft spr. zulk een tabellarisch overzicht samengesteld, dat, kort gezegd, leert: De sedimentaire zwerfsteenen uit den Groninger Hondsrug zijn voor het groote meerendeel afkomstig uit het tusschen de Russische Oostzee-provincies en Gotland gelegen deel der Oostzee; hun oorsprong is dus gelegen in de onderzeesche voortzetting naar het westen van de thans nog in het oost-balticum aanwezige palaeozoische lagen. Westbaltisch materiaal is daarentegen slechts uiterst sporadisch voorhanden. Een dergelijk keileem noemt spr. het Oostbaltische type.

Om te onderzoeken of dit type in Nederland algemeen voorkwam, zocht spr. nieuwe vindplaatsen, welke hij vond bij Tolbert, in het Groningsche westerkwartier, waar toen een kanaal gegraven werd naar de Leekstervaart. Om zich een betrouwbaar beeld te maken van het daar voorkomend zwerfsteengezelschap, deed spr. alle bij het graven te voorschijn komende steenen bijeenbrengen. Met medewerking van de Geologische commissie der Kon. Academie van Wetenschappen te Amsterdam, heeft spr. dit geheele materiaal — ongeveer 10 M³ — doen transporteeren naar den tuin van het mineralogisch geologisch instituut te Groningen. Eerst heeft spr. de sedimentaire gesteenten er uit gezocht — een honderdtal stukken — en over dit materiaal zegt spr. kort het volgende:

Duidelijkheidshalve zijn daarin drie groepen te onderscheiden: Kalksteenen, zandsteenen, vuursteenen. De laatste komen menigvuldig en in groote stukken bij Tolbert voor, wat reeds dadelijk een groot onderscheid met Groningen geeft, waar vuursteenen uiterst zeldzaam zijn. De Senanische overwegen verre, doch uit het danien zijn vele voorhanden: beide kunnen moeilijk anders dan uit het westbalticum afkomstig zijn. Onder de zandsteenen en kwartsieten komen talrijke variëteiten voor, waaronder vele groote stukken van den bekenden Scolithus-zandsteen zeer opvallen, eene soort waarvan in Groningen eenmaal in de 30 jaren onderzoekens een klein stukje gevonden werd. Ten slotte de zandsteenen een geheel andere soort dan bij Groningen gevonden werd. Alles wijst op Westbaltischen oorsprong en spr. noemt dezen keileem: het Westbaltische type.

Op welke wijze deze beide keileemen over Nederland verspreid zijn, vermoedelijk althans, deelt spr mede, daarbij wijzende op de uitspraak van Bonnema, die de keileem van Kloosterholt ook tot het Westbaltische type rekent. Urk en Wieringen, enkele malen door spr. bezocht, pleiten voor het Westbaltische type.

Uit dit alles volgt, dat in de grondmoraine van Nederland het Westbaltische keileemtype op verschillende plaatsen goed schijnt vertegenwoordigd; het Oostbaltische kwam tot heden alleen bij Groningen voor.

Deze resultaten, alleen gebaseerd op de studie der sedimentaire zwerfsteenen, vult spr. aan met eenige aanmerkingen aangaande de kristallijnen erratica, grootendeels aan de literatuur ontleend en waarbij vooral de Alandsgesteenten en de Schonensche bazalten de aandacht trekken.

Spr. zet ten slotte uiteen, dat het Oostbaltische type jonger moet zijn dan het Westbaltische, waaruit volgt, dat in de onderste lagen van den Hondsrug zwerfsteenen zouden moeten voorkomen van het Westbaltische type. Inderdaad verkondigt de oudere Hondsrug-literatuur herhaaldelijk deze meening.

Spr. komt tot de slotsom: dat alle waarnemingen beslist dwingen tot de opvatting, dat het ontstaan van het glaciaal diluvium in Nederland te danken is aan eene baltische ijsbeweging, welke, gelet op de menigvuldigheid van de gesteenten der Alandseilanden in Nederland, deze eilanden moet hebben overschreden, om daarna over het West-Balticum Nederland te bereiken. De ijsstroom moet tusschen Gotland en Oeland zijn doorgevloeid en daarna zuidelijk langs Schonen Nederland hebben bereikt. De verschillende ijsbewegingen, die leidden tot het vormen van het Oostbaltische type, behoeven volstrekt niet het gevolg te zijn van twee ijstijden; het ouderdomsverschil van de beide keileemen kan zeer gering zijn, zoodat beiden toch als het product van een ijstijd zijn te beschouwen.

Ten laatste treedt spr. in eene kritische bespreking van de theorie van Martin, nopens het glaciale phenomeen in Noord-Europa en doet opmerken dat deze theorie aan ernstige bedenkingen onderhevig is.

Spr. eindigt zijne rede met de gebruikelijke toespraken tot zijn gehoor.

Opmerkingen over de Week.

Donderdag na 't Tooneel de officiële en vele officieuze mosselvuiven. Een van de W. C's. was voor deze gelegenheid weer voortreffelijk ingericht zoodat alles zeer netjes afliep.

Heel lang zoude men op de kroeg nog rond om mét of zonder kater ter inauguratie te verschijnen.

Een genoegelijke bitterjool en daarna al die inauguratiediners, die met spoed werden afgewerkt om nog tijdig ter serenade te komen, die precies op tijd vertrok.

En wát een serenade!?

Vier Proffen vereenigd in Wilhelmina. Veel bakjes, veel besturen, méér dan vorige jaren, een elite-voorstelling op 't bordes van Wilhelmina; buiten stampende en vloekende menschen, die toch óók naar binnen wilden, waarom ook niet? Nu kregen ze zure wijn, brrr!

's Avonds kroegjool, waar de eerstejaars ontvangen werden met woorden van ontvangst. De eerstejaars praeses was afwezig.... „'t knaapje was terstond een lijk" (Nieuwe Courant, 20 Sept. 11.).

Maar de kroegjool duurde niet lang, zelfs Kees Oliebol die voor het altaar knielde kón de boel niet rekken.

Toen sliepen ze allemaal om frisch te zijn voor de rijjool.

En de rijjool kwam met vierspannen en roode mutsjes en parasols en kisten met wijn en zelfs met mooi weer en evenals elk jaar toog dat jonge gedeelte van 't corps uit Delft om zich te vermaken in de frissche buitenlucht: Voorburg, de Deyl, den Haag, Kurhaus-bar.

In 't Haagsche bosch, in diepe stilte tusschen 't dicht geboomte had een maagdelijke receptie plaats.

Toen weer een kroegjool.

Er waren introducés en wát voor. Zelfs iemand in een vechtjas van Alkmaar. 't Leger kreeg weer eens op zijn bek. 't Was bepaald een dronken rotzooi en een corpsfeest, maar introducés hooren er toch niet bij.

Polo werd er ook gereden in de middenzaal.

En toen stilte, katterige stilte, totdat Donderdag en Vrijdag de klomp barst en 't eerste jaar gaat troonen in de feestlokalen van onze kroeg.

INGEZONDEN.

De Haagsche politie.

Wederom is er herrie geweest tusschen studenten en de Haagsche politie; wederom heeft deze politie getoond niet in staat te zijn kalm en waardig op te treden, doch dat zij integendeel door ruwheid en zenuwachtigheid uitlokt en aanwakkert wat met geringe moeite had kunnen worden voorkomen. Geenszins wil ik de studenten geheel vrijpleiten van schuld aan het gebeurde, doch ik herhaal het, door onverstandig optreden lokt men verzet uit.

Waarom ligt het nu dat er, in het algemeen in steden waar veel studenten komen, doch in den Haag in het bijzonder, zoo dikwijls botsingen tusschen studenten en politie voorkomen? Mijns inziens hieraan dat men geen of althans zeer weinig achtung voor de politie heeft. Dit is het gevolg hiervan dat de klasse waaruit gewoonlijk het politiecorps wordt gerecruteerd in beschaving en ontwikkeling te laag staat, hetgeen weer ten gevolge heeft dat zoo dikwijls wordt opgetreden op een manier die absoluut verkeerd is. Voorzeker, het is geen gemakkelijk baantje, dat van politie-agent, doch juist daarom moet men er menschen voor uitkiezen die een groote mate van geduld en tact bezitten. En nu zal iedereen die eenige malen het optreden der politie tegenover studenten heeft bijgewoond, mij toegeven dat een groot gedeelte der Haagsche politie deze beide eigenschappen mist. De studenten die zich hedenavond in Scheveningen bevonden waren een weinig luidruchtig, doch slechts een klein percentage was aangeschoten. Dat men geen plan had herrie te maken blijkt uit het feit dat de beide restaurants die toegang weigerden niet verder werden lastig gevallen. Ook onder de Rotonde hield men zich kalm doch zonder eenige reden werd aangekondigd dat niet zou worden bediend en werden de lichten uitgedraaid. Toen nu echter bij den oproep: „Terug naar Delft, naar de kroeg" iedereen opstond om hieraan gehoor te geven, vielen eenige stoelen om en begon de herrie. Politieagenten duwden, stompten; is het wonder dat de gemoederen in beroering geraakten? Steeds zenuwachtiger en ruwer werd de politie. Wie niet onmiddellijk aan de aanmaning „doorloopen!" gehoor gaf kreeg er met de blanke sabel van langs, ja zelfs menschen die terstond beenen maakten werden door woedende agenten met de sabel achtervolgd. Dat men zich tegen zulk een handelwijze verzette is duidelijk. Eerst nadat een der studenten op zijn weigering om door te loopen was gearresteerd, nadat hij herhaaldelijk den wensch te kennen had gegeven naar het bureau te worden meegenomen, op welke wensch echter geen acht was geslagen; scheen de woede der politie een weinig bekoeld te zijn. Zij werd kalmer en dit had onmiddellijk ten gevolge dat het ook onder de studenten weer rustig werd. Zooals ik reeds zeide ben ik er vast van overtuigd, dat het geheele incident bij kalm optreden der politie was vermeden. Hoe ons echter in het vervolg tegen een dergelijk optreden te wapenen? Dat van gemeentewege de toestand verbeterd zal worden, acht ik zoo goed als uitgesloten. Wie weet ons hier te helpen?

DELFT, 28 September 1907.

v. H.

(Zie vervolg Derde Blad).

Dansschool W. H. C. VAN DER KRAAY,
Phoenixstraat 68a-68b — Delft.

1e Klas School voor Dansonderwijs, zoowel voor Cursus- als Privaat-
lessen. Instudeeren van Kinderballetten. Feest- en Gelegenheidsdansen.

Gelegenheid voor privaatlessen, inhaallessen
voor groepjes van 4 of 6 personen.

— **Conditien zeer billijk.** —

Aanbevelend,
W. H. C. VAN DER KRAAY.

Ter overname aangeboden:
2 lithografieën van Th. van Hoytema.

Genummerde exemplaren; zeldzaam.
Adres VLAMINGSTRAAT 34.

MAISON HAAS,

CUISINIER,

34 — Koornmarkt — 34.

Uitzending van dagelijksche **DINERS van af 50 en 60 cent**, uitsluitend bij abonnement.

DINERS van **80 cent**, bij abonnement **70 cent** en
DINERS van **f 1,—**, bij abonnement **90 cent**.

Gelegenheid voor Eet- en Koffietafels.

CHARLES ABRAAS.

PHOTOGRAAF D. S. C.

OUDE DELFT 143

TELEPHOON No. 295.

ATELIER EERSTE RANG.

ONDERSCHEIDINGEN:

's-GRAVENHAGE 1904.
GENUA - - - - 1905.

's-GRAVENHAGE 1906.
DRESDEN - - - 1906.

**ONTVANGEN: een groote partij
AMERIKAANSCH VULKACHELS.**

CALORIFÈRES, INSTEEKHAARDEN,
GASHAARDEN, GASCOMFOREN, —
en alle benodigdheden.

GASLAMPEN. Nieuwste Modellen.

NEEMT PROEF met mijn dubbel geweven
GLOEIKOUSJES à 25 cents.

UITERST LAGE PRIJZEN. à CONTANT.

Ruilt en repareert alle soorten Kachels.

A. B. VAN GENDEREN,
ZUIDERSTRAAT 94, schuin over „LAGA”.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend,

W. DE HOOGH.

ANTIËK!

Blauw porcelein en Aardewerk, Meubelen, Schilderstukken,
Beeldhouwwerken, Koperwerken, Wapens, Glas en Kristal-
werk, Prenten, Curiositeiten, Sieraden, enz. enz.

IN- EN VERKOOP

bij **WILLEM WERNIK,**

Oosteinde 252, Delft. — Stationstraat 46, Vlaardingen.

PRINS' Papierhandel,

Choorstraat 4, Delft.

DICTATEN-CAHIERS

van af **6 cent.**

Reclame **Dictaten-Cahier, 160**
bladz. dik, prima kwaliteit papier, met wasdoek-
leër omslag, ronde hoeken, per dozijn **f 2,00.**

A. J. PRINS, Choorstraat 4,

Magazijn van

SCHOOL- en TEEKENBEHOEFTE.

HEES & Co., Algem. Muziekhandel.

VOLDERSGRACHT 29. — DELFT.

AMSTERDAM, Vijzelstr. 45. DEN HAAG, Wagenstr. 79.

PIANO'S in huur en door huur in eigendom
van af **f 4,—** per maand.

Specialiteit in MANDOLINES en GUITAREN.

Echt ITALIAANSCH MANDOLINES van af **f 7,50.**

SPREEKMACHINES in alle genre's.

— PLATEN van elke uitgave. —

Speciaal in AMERICAN WORLD RECORDS.

Groote sorteering in Oude en Nieuwe Violon.

SNAREN en ONDERDEELEN voor alle Muziek-instrumenten

Muziekboeken van elke uitgave.

Reparatiën aan alle soorten Muziek-instrumenten
door bekwame vaklui.

D. HUURMAN, Hypolitusbuurt 22.

Grootste sorteering:

Studeerlampen - Gummislang

Zitbaden - Voetbaden - Sponsbaden.

Artikelen voor

Electrische Schelgeleidingen en Telefonen.

Biljarts „t Is-Me-Edso”,

overtreffen ieder ander fabriikaat.

Te bespelen Stations-Koffiehuis.

KRUIF.

Wendt U voor het afsluiten uwer
passage naar Ned.-Indië tot

J. DE KUYSER & ZONEN,

Agenten Stv. Mij. „ROTT. LLOYD” en Stv. Mij.
„NEDERLAND”.

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 3 OCTOBER 1907. No. 1.

Het nut van de kennis der Spaansche taal voor Ingenieurs.

De heer J. B. Kerpestein, toegelaten als privaats-docent in de Spaansche taal aan de Technische Hoogeschool, ving op den avond van 2 October zijne lessen aan met het houden eener voordracht over het nut van de kennis der Spaansche taal voor ingenieurs. Waar in een der verschenen beknopte dictaten, uitgegeven door de Vereeniging tot het uitgeven van beknopte handleidingen aan de Technische Hoogeschool, de klacht geschreven wordt dat aan de T. H. misschien te veel moet worden geleerd in betrekkelijk korten tijd, zou men misschien verwonderd kunnen zijn, dat zich iemand komt aanmelden met een nieuw studievak, nl. van de kennis der Spaansche taal.

Deze verwondering zou oppervlakkig eenigen grond kunnen hebben, ware het niet dat de kennis der Spaansche taal nog tot zoo kleinen kring beperkt is. Verwonderd moet men zijn dat aan geen der universiteiten, zelfs niet aan de Ned.-Indische Bestuursacademie, het Spaansch onderwezen wordt, waar toch het universitair onderwijs tot doel heeft de opleiding van docenten, dat aan de Bestuursacademie, algemeene ontwikkeling.

Vooraf van laatstgenoemde inrichting zou men dan toch den eisch kunnen stellen dat er Spaansch gedoceerd werd.

Is de kennis der Spaansche taal tot heden uitsluitend noodig voor kooplieden en ingenieurs, de kring van hen die deze taak gaan beoefenen, wordt hoe langer hoe meer uitgebreid, door de steeds grooter wordende verbindingen van N. W. Europa met Spanje en de Spaansche koloniën en met Zuid-Amerika.

De handel van Nederland met Spanje is in haar opkomst, die van Duitschland reeds in bloei, zooals de statistiek duidelijk aantoonst; wat den Duitschen handel op Spanje zoo vergemakkelijkt, is het feit dat in Bremen en Hamburg elk koopman naast Engelsch ook Spaansch machtig is.

Deze beide talen zijn wereld- en handelstaal; van de Romaansche en Germaansche talen — met uitzondering van de Engelsche — heeft de Spaansche taal het grootste gebied met het grootst aantal Spaansch sprekende bewoners.

De Vredesconferentie geeft hiervan duidelijk blijk, van de 45 vertegenwoordigde Staten zijn er 16 Spaansche en waren de Philippijnen los van Noord-Amerika dan zou dit aantal 20 bedragen.

De economische ontwikkeling in deze Spaansche landen die min of meer onvoorbereid in de wereldpolitiek betrokken werden, is nog niet hoog gestegen en er is vrijwel behoefte aan alles waardoor onze beschaafde maatschappij zich onderscheidt: havenwerken, verlichting, bruggenbouw, spoorwegen, nijverheid enz. Dat daar voor den ingenieur een breed en dankbaar arbeidsveld open ligt, werd reeds door de Deutsche Regeering ingezien welke van Staatswege steun verleent aan ingenieurs welke naar Spaansche landen gaan; deze concurrentie is echter voor den Nederlandschen ingenieur niet zeer te vreezen.

Spr. acht hem in het bouwen van haven- en andere waterwerken beslist de meerdere van zijn Duitschen vakgenoot en ook bij voorkeur gevraagd.

Oost-Azië en Zuid-Amerika, waar meerdere Nederlandsche ingenieurs werkzaam zijn en een uitnemende reputatie genieten, zijn daarvan het bewijs.

Ons economisch succes steunt voor een groot deel op onze door het klimaat geprikkelde energie en van de vakgenooten uit de Zuid-Europeesche Staten met hunne aan energie arme bevolking behoeven onze ingenieurs voor slechts zeer geringe mededinging te duchten. Uitzonderingen hierop zijn er echter wel en als zoodanig noemt spr. den beroemden Spanjaard José Echegaray, den dramaturg, wiskundige en hoofd-ingenieur van de Spaansche spoorwegen en Eduard Benot, een der meest op den voorgrond tredende Spaansche intellectueelen, doch deze weinige uitzonderingen bevestigen de uitspraak dat de zuidelijke volken energielap zijn.

De arbeid van den ingenieur is in Spanje en de Spaansche landen vrij loonend. De laatste statistiek wijst aan dat in 1906 de opbrengst der mijnen in Spanje 230 millioen

pesetas bedroeg, waarvan o.a. koper 3 millioen, ijzer 9,5 millioen, steenkolen 3 millioen, anthraciet 114,000 ton, lood 100,000 ton, zilverhoudend lood 150,000 ton en zout 500,000 ton, welke produkten voor het meerendeel werden verkregen in de provinciën Huelva, Murcia, Lugo, Oviedo, Almera, Santander en Viscaya, ook hier hebben, opmerkenswaardig genoeg, de Duitschers, het leeuwendeel der ontginningen.

Er is echter nog zooveel terrein, dat ook Nederlandsche ingenieurs in de Spaansche landen zullen slagen: spr. hierbij voorbeelden aanhalend van jongelui die naar Argentinië, Chili en Peru gingen en daar uitmuntend slaagden, schreef dit slagen voor een groot deel toe aan hunne kennis van de Spaansche taal.

Hierna ging de heer Kerpestein over tot eene taalkundige beschouwing van het Spaansch; het latijn, niet dat der geleerden, doch de z.g. lingua romana rustica was de voornaamste bron.

Uit ditzelfde latijn ontstond het Rumeensch, Italiaansch, Retoromaansch, Fransch, Provençaalsch en Portugeesch.

Men noemt de Romaansche talen de dochters van het latijn, doch dit is eene dwaling; het Spaansch is het meest latijnsch gebleven, heeft echter zooveel overeenkomst met het Fransch, dat men het een zuster taal zou kunnen heeten, doch de overeenkomst met latijn, Italiaansch en Portugeesch is grooter.

Omtrent den oorsprong van het Spaansch kan worden gezegd dat de taal het eerst zal zijn gesproken door de Iberiërs, later beïnvloed door de Baskiërs, nog later hebben de Celtiberiërs en de Karthagen hun stempel op de taal gedrukt totdat het latijn de taal volkomen verdrong. Van af de Gothische overheersching hebben eigenlijk twee talen naast elkaar geleefd en wel latin correcto en latin barbaro. Door den inval der Mooren ontstonden tal van dialecten, z.g. Romancen, zoo genaamd omdat zij van het Romaansch afstamden.

De romance van Kastilië, het mooie Castellano, door Ferdinand III tot officieele taal verheven, is de taal die thans onder den naam van espanol of Castellano gesproken wordt in alle z.g. Spaansche landen.

In verschillende gevallen is de overeenkomst met het Fransch zeer treffend, ook is de ortografie niet bijzonder zwaar.

Spreker zal de Spaansche taal doceeren volgens zijn eigen methode, niet de dorre, vaak stijve boekentaal, doch de taal zooals zij leeft in den dagelijkschen goeden omgang.

Met eene opwekking tot de studenten zich het arbeidsveld te verruimen door het aanleeren der Spaansche taal, gevolgd door de gebruikelijke plichtplegingen, eindigde spr. zijn met aandacht gevolgde voordracht.

Handelsblad.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

T. H.

Behalve de reeds vermelde, zijn nog de volgende colleges aangevangen:

die van Prof. FRANCO, DIJXHOORN, RAVENEK, v. LOON, FELDMANN, v. D. BILT, SNIJDERS en v. SWAAY op 1 October;

die van Prof. v. D. BURG en v. ROOYEN op 2 October;

die van Prof. BROUWER op 4 October, terwijl Prof. CARDINAAL en LINSENMANN hunne colleges zullen beginnen den 7en October.

D. S. C.

Het bericht in het vorig S. W. omtrent den datum eener serenade aan Prof. Everts was onjuist. Wel is ook aan Professor Hoogewerff een serenade aangeboden, maar omtrent het al- of niet aannemen, benevens omtrent den datum, is ons nog niets bekend.

—o—

De Stem- en Schouwburg-Commissie maakt bekend, dat gedurende het a. s. seizoen in de Stads Doelen 12 tooneelvoorstellingen zullen worden gegeven, waarvan 3 door het Residentie Tooneelgezelschap, 5 door de Nederl. Tooneelvereniging en 4 door het gezelschap v. Eysden. Het entree voor leden van het D. S. C. bedraagt f 1,—. Verder zijn tot 15 October a.s. voor de leden van het D. S. C. bij den

directeur der S. P. en den pachter van Stads Doelen verkrijgbaar niet-persoonlijke abonnementen voor de 12 voorstellingen à f 9,00; de betaling geschiedt in 2 termijnen, de eerste vóór de tweede voorstelling (9 Nov.) en de tweede termijn vóór de zevende voorstelling. Voor eventueel in de vacantie plaats hebbende voorstellingen zal gerestitueerd worden.

De Secretaris, J. A. ROYER.

Boekaankondiging.

EEN NIEUWE ROMAN VAN DE SCHRIJFSTER VAN „HILDA VAN SUYLENBURGH”.

„In den loop van dezen herfst zal, tegelijkertijd in het Nederlandsch en het Duitsch, een nieuw boek van Mevrouw De Jong van Beek en Donk het licht zien, waarvan spoedig daarop ook een Fransche uitgave te verwachten valt.

De titel van den nieuwen roman zal ouderwetsch-eenvoudig luiden. Het boek krijgt den naam van Lilia.

Het is de geschiedenis eener jonge, Hollandsche schilderes, die in Parijs komt studeeren en daar, in het gewoel der groote stad, voor vele vragen van goed en kwaad komt te staan, veel leed en angst ontmoet, en ten slotte haar eigen weg naar het geluk ontdekt, een geluk, waarom velen haar beklagen zullen, anderen haar benijden en weer anderen haar veroordeelen zullen . . .

Het is de intieme geschiedenis eener ziel, die haar eigen baan breekt. Zooals men weet, woont Mevrouw de Jong van Beek en Donk sedert jaren te Parijs. Het zal o.a. interessant zijn te zien hoe zij, na het specifiek Haagsche te hebben geteekend in „Hilda van Suylenburgh”, de Parijsche milieu's weergeeft.

Nog kunnen wij hieraan toevoegen dat de Hollandsche uitgave verschijnt bij de firma SCHELTEMA & HOLKEMA's Boekhandel, die den prijs zóó laag stelde dat het boek vrijwel onder ieders bereik komt. Het zal kosten f 2.90, gebonden f 3.50.

Ontvangen Boeken:

A. B. Kleerekoper. Zionistisch Schetsboek.
Bussem, C. A. J. van Dishoeck.

AGENDA.

DEN HAAG.

- Vrijdag 4 Oct. Dierentuin. Residentie Tooneelgezelschap: „De vrouw van den Maarschalk”; 8 uur.
Diligentia: Voordrachtenavond van Willem Royaards: „Johan Gabriël Borkman”; 8 uur.
Ned. Tooneel: „Die goede buitenlui”; 8 uur.
Zaterdag 5 Oct. Fransche Opera: „Carmen”; 8 uur.
Zondag 6 Oct. Dierentuin. Residentie Tooneelgezelschap: „Heel den Haag naar den harem”; 8 uur.
Geb. v. K. en W. Vereenigde Tooneelisten: „De schoone slaapster in het bosch”; 2 uur.
Geb. v. K. en W. Ned. Opera: „Cavalleria rusticana”; „Paljas”; 8 uur.
Maandag 7 Oct. Geb. v. K. en W.: Dansavond van Isadora Duncan; 8 uur.
Dinsdag 8 October. Dierentuin. Residentie Tooneelgezelschap: „'n Moderne Tragedie”; 8 uur.
Woensdag 9 Oct. Geb. v. K. en W. Residentie Tooneelgezelschap: „Heel den Haag naar den harem”; 8 uur.

ROTTERDAM.

- Vrijdag 4 Oct. Groote Schouwburg: „De dief”; 8 uur.
Zaterdag 5 Oct. Groote Schouwburg. Opera-Vereeniging: „Salome”; 8 uur.

TECHNISCHE BOEKHANDEL - J. WALTMAN JR.

Afdeeling BOEKHANDEL ————— Binnenwatersloot 33:

LEVERING VAN WERKEN OP TECHNISCH EN LETTERKUNDIG GEBIED.
ABONNEMENTEN OP TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN. PLAATSEN VAN
ADVERTENTIËN IN ALLE COURANTEN. INBINDEN VAN BOEKEN EN
OMLIJSTEN VAN DIPLOMA'S EN PLATEN. -- -- -- -- --

Afd. SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTEN, Binnenwatersloot 33:

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN, DRIEHOEKEN, TEEKENHAKEN, -BORDEN, -SCHRAGEN, -KOKERS, -PORTEFEUILLES, -INKTEN, -PAPIEREN, MILLIMETERPAPIER, KALKEERPAPIER, KALKEERLINNEN, GUMMI, PUNAISEN, O.-I. INKT, VERVEN IN TUBEN EN STUKJES, VERFSHOTELS, MAATSTOKKEN, DECIMETERS, SCHETSBOEKEN, TEEKENPOTLOODEN, DICTAATCAHIERS, COLLEGETASSCHEN, NOTITIEBOEKJES, BLOC NOTES, MEMORANDUMS, POSTPAPIER IN PAKJES EN IN DOOZEN, ENVELOPPEN, PENNEN, INKT, PENHOUDERS, POTLOODEN, COPIEBOEKEN, BRIEVEN-ORDENERS, NOTULENBOEKEN, VLOEICARTON, VLOEIMAPPEN. -- --

OP AANVRAAG VOOR H.H. STUDENTEN STEEDS VERKRIJGBAAR UITTREKSELS UIT HET ROOSTER DER T.H.S. EN ETIKETTEN VOOR DICTATEN.

Afdeeling DRUKKERIJ ————— Vlamingstraat 34:

BOEK- EN STEENDRUKWERK, AUTOGRAFIËN ENZ. -- -- -- --
VISITEKAARTJES, BRIEVENHOOFDEN, KWITANTIËN, CONVOCATIEBILJETTEN EN -KAARTEN, CONTRIBUTIEKAARTEN, DIPLOMA'S, WETTEN EN REGLEMENTEN, DISSERTATIËN EN STELLINGEN, PROGRAMMA'S, INVITATIEKAARTEN, MENU'S, BALBOEKJES. — VOOR DRUKWERK VAN VEREENIGINGEN ZIJN TAL VAN VIGNETTEN BESCHIKBAAR. -- --

BESTELLINGEN IN RIJSWIJK EN DEN HAAG EN OVERIGE OMLIGGENDE GEMEENTEN WORDEN DAGELIJKS VRACHTVRIJ UITGEVOERD. BESTELLINGEN EN SCHRIFTELIJKE BOODSCHAPPEN KUNNEN AAN DE LOOPERS, DOOR HUN UNIFORM-KLEEDING KENBAAR, STEEDS WORDEN MEEGEGEVEN. -- -- -- -- --